

Na delo

Jugoslovanska delegacija najodločneje nastopa proti vsakemu odlašanja reševanja vprašanja Julijske krajine, ker je samo to v interesu miru in prebivalstva Julijske krajine.
Edvard Kardelj

Cena 2 din — Mesečno 8 din

Leto I. - Štev. 19

Glasilo Okrožnega odbora OF Celje. Izhaja vsako soboto

Celje, 17. avgusta 1946

Prapor dela

vam bodi v ponos in zadoščenje...

Velenjski rudarji so izročili prehodno zastavo rudarjem v Hrastniku

Tekmovanje, ki je tako zajelo naše rudarje, se nadaljuje še z večjim poletom. Znano je, koliko so že lani naši rudarji doprinesli v obnovi, letošnje prvomajsko tekmovalstvo in njega nadaljevanje pa je sad požrtvovalnosti, borbenosti in zavednosti naših rudarjev. Njihova zasluga je, da se je delo v večini naših rudnikov že povsem normaliziralo, oziroma, da je že presešlo predvojno višino. Rudniki so si po volji rudarjev napovedali tekmovalstvo, vsak hoče biti boljši, vsak se bori za naslov najboljšega, za prehodno zastavo. Prvi so si jo osvojili rudarji iz Rajhenburga, njim so sledili Velenjčani in v nedeljo 11. avgusta so zastavo prevzeli hrastniški rudarji.

Tekmovalna komisija je na podlagi podatkov ugotovila, da je hrastniškimi rudarjem s svojo požrtvovalnostjo uspelo dvigniti storilnost za 4,23% in da jim je uspelo zvišati pridobivanje debelega premoga za 16,72%, pri tem pa so omejili potrošnjo jamskega lesa za 21,76%. Hrastničani so dosegli od 1412 dosegljivih točk kar 993 ter tako dosegli najboljši uspeh med vsemi tekmujočimi rudniki. Drugo mesto je dosegel rudnik v Trbovljah, tretje rudnik v Zagorju in četrto rudnik v Zabukovci.

Zgodaj zjutraj je rudarska godba budila Hrastničane: z zastavami so šli v sprevodu naproti delegaciji velenjskih rudarjev, ki so najavili svoj prihod, da bi slavnostno predali prehodno zastavo rudarjem hrastniškega rudnika, ki so jo imeli mesec dni v posesti. Pa tudi najvišji predstavniki naše ljudske oblasti so prišli na to lepo svečanost, med njimi minister za delo tov. Tomo Brejc, tajnik sindikalne zveze rudarske industrije tov. Jože Hegler, pomočnik ministra za delo in drugi.

Ob desetih dopoldne se je pričela svečanost, ki jo je otvoril tovariš Martin Mlinarič. Pozdravil je vse navzoče in na to v kratkem govoru opisal stremljenje in napore naših rudarjev za čim hitrejšo obnovo porušene domovine in dejal, da so hrastniški rudarji ponosni, ker so se s svojim delom vključili v delo obnove vsega delovnega ljudstva. Za tem je pevski zbor zapel par pesmi, na kar je velenjski udarnik Tone Kurnik čestital hrastniškimi rudarjem k lepemu uspehu in s toplimi, lepimi besedami bodril k nadaljevanju naporov za zvišanje produkcije.

Ob enem z zastavo, ki jo je izročil trem hrastniškim udarnikom kopač velenjskega rudnika Dominik Klančnik, so rudarji velenjskega rudnika izročili Hrastničanom pismo, kjer pravijo: »Prehodna mesečna zastava preide iz naših v vaše roke, v roke zmagovalcev v juliju, katerim prav prisrčno čestitamo. Prapor dela, ki vam ga izročamo, vam bodi v veselje, ponos in zadoščenje, nanj pripnite nove lavorike truda in napora

za obnovo naše lepe, svobodne domovine.«

Trije rudarji-udarniki, Alojz Blagotinšek, Franc Suštar in Jakob Zibret, so prevzeli zastavo, prvi pa se je zahvalil in v imenu hrastniških rudarjev svečano obljubil, da ne bodo nehali naporov hrastniških rudarjev v borbi za obnovo Titove Jugoslavije. V tem svečanem trenutku so pevci zapeli »Oj bratje, kaj je tista sila«, kar je svečanost trenutka predaje še bolj stopnjevalo.

Za čestitkami zastopnikov oblasti in organizacij, je povzel besedo minister za delo tov. Tomo Brejc, ki je med drugim dejal:

»Nobenega dvoma ni več, da bo naš gospodarski razvoj sedaj, ko smo premagali največje gospodarske težave, šel naglo po poti navzgor. Mi govorimo že o novi industriji, o novih cestah, hidrocentralah itd. Marsikje ne morejo razumeti, kako je naša država zbrala 1.5 milijarde din za obnovo. Mi se pa moramo zavedati, da imamo zdravo gospodarstvo in zdravo valuto, ker imamo ljudsko oblast, ki je jamstvo, da bomo ohranili vse, kar smo pridobili in da bomo šli po poti neslutene napredka. Pridnemu delu in enotnosti vsega delovnega ljudstva in vseh narodov Jugoslavije se moramo zahvaliti, da danes lahko govorimo že o tem, da bomo v najkrajšem času doživeli znaten padec cen življenjskih potrebščin. To bo nov, velik korak naprej, ki nam mora služiti k globoki utrditvi naše politične zavesti, da je to edina prava pot.

Tovariši, zavedajte se, da vsak izmed nas opravlja silno važno in odgovorno delo. Če bomo v bodoče vsak na svojem mestu postavili polnega moža z globoko politično zavestjo, potem bomo lahko rekli, da naloge, ki nam jih je dal maršal Tito, v celoti izpolnjujemo. Imamo vse, kar potrebujemo, da ustvarimo tako Jugoslavijo, ki nam bo srečen dom, narodom izven meja pa izpodbuda, kaj lahko narodi napravijo, kadar so svobodni in enotni.«

Tovariš minister je zaključil svoj govor z vzklikom delavstvu, Komunistični partiji, Osvobodilni fronti in vsej domovini delovnega ljudstva.

Svečanost je zaključil tov. Mlinarič, ki je predlagal resolucijo podpredsedniku vlade in vodji naše delegacije na mirovni konferenci v Parizu, tovarišu Edvardu Kardelju.

Z vzkliki tov. Kardelju se je končala ta lepa svečanost, ki bo gotovo nov mejnik v zgodovini delovnih naporov hrastniških rudarjev in spodbuda ostalim.

Težka nesreča

Dne 12. avgusta ob 22. uri 40 minut se je pripetila v zapadnem polju Barbara jame težka nesreča. Na omenjenem delu talninske proge se je vžgal metan, ki je zahteval 13 smrtnih žrtev in 10 težje ranjenih. K reševanju je takoj pristopila rudniška rešilna četa in ostalo delavstvo, ki je z izredno požrtvovalnostjo in vzorno disciplino izvršilo reševalna dela.

Na kraj nesreče so takoj prispeli minister za industrijo in rudarstvo tov. Leskovšek, minister za delo tov. Brejc, inspektor dela tov. Vipotnik Albin, zastopnik federalnega sindikata tov. Hegler Jože, ter komisija, sestojča iz načelnika rudarskega oddelka tov. inž. Josipa Mastnika, tov. prof. inž. Krala

Ivana, tov. inž. Lipolda Vladimira, tov. inž. dr. Homana Toneta in tov. inž. Pirca Stanislava, da ugotovi dejansko stanje.

Minister za industrijo in rudarstvo tov. Leskovšek je določil pogreb na državne stroške, za preostale svojce žrtev polno plačo do 1. septembra t. l., po 1. septembru pa tri četrtine plače, dokler se ne bodo uredile pokojnine Federalnega zavoda, ponesrečencem pa polno plačo do ozdravljenja. Članom reševalne čete in ostalim reševalcem je minister za industrijo odobril nagrado od 800 do 1200 din. Reševalci pa so takoj sklenili odstopiti nagrado svojcem ponesrečenih.

Uprava rudnika Zabukovca

Zadnja pot herojev, padlih na fronti dela

Tragedija v zabukovškem rudniku je bolno odjeknila v vrstah delovnega ljudstva. Na sam dan pogreba, 14. avgusta se je zbralo v Zabukovci nad pet tisoč delavcev, kmetov in nameščencev, da spremi na zadnji poti žrtev rudniške nesreče. Druga za drugo so korakale delegacije vseh sindikatov Celjskega okrožja in prinašale vence in cvetja v dar svojim mrtvim tovarišem. Ob odprtem skupnem grobu, okrašenem s preko 50 rdečimi delavskimi zastavami, so se poleg sorodnikov zbrali še predstavniki vlade Ljudske republike Slovenije, glavnega odbora enotnih sindikatov, okrožnega ljudskega in OF odbora in večje število ostalih množičnih organizacij.

V imenu vlade LRS se je oprostil od padlih rudarjev minister dela tov. Tomo Brejc, ki je v kratkem poslovnem nagovoru objasnili zločinsko ravnanje bivših kapitalističnih vladodržcev, ki so polnih sto let izkoriščali zabukovsko jamo in njene rudarje, ne da bi preskrbeli za kakršne koli varnostne naprave. »Te žrtve,« je dejal med drugim tov. minister, »ki so padle na fronti dela in

obnove porušene domovine, so padle kot posledica zločinskega kapitalističnega družabnega reda. Mi pa se danes pri odprtem grobu žrtev obvezujemo, da bomo ne samo poskrbeli za svojce žrtev, temveč da bomo še bolj dvignili delovno disciplino, dvignili produktivnost dela in ustvarili v novem družabnem redu boljše in varnejše delovne pogoje.«

Za tov. ministrom so govorili še: namestnik ministra za industrijo in rudarstvo, tajnik glavnega odbora enotnih sindikatov tov. Jurač, delegat trboveljskih rudarjev, delegat velenjskih rudarjev, tov. Hribar F. v imenu okrožnega odbora OF in ljudski poslanec tov. Albin Vipotnik. Po končanih govorih so delavski pevski zbori ob globoko spuščeni zastavi zapeli pesmi v zadnji pozdrav.

Zabukovca še ni nikdar doživela tako težke nesreče, kot je bila 12. avgusta, toda Zabukovca ni še tudi nikdar videla tako ogromno, čvrsto strnjene množice delavcev, kmetov in nameščencev, ki so prihitali 14. avgusta iz vse Slovenije, da oddajo zadnjo čast herojem, padlim na fronti dela.

Reševanje stanovanjskega problema v Celju

V Celju vlada veliko pomanjkanje v stanovanjih. Zato se je že pristopilo k pripravam za ustanovitev stanovanjske zadruge, ki bo svojim članom pomagala postaviti si stanovanjske hiše. V ponedeljek 5. t. m. se je na okrajnem ljudskem odboru vršil sestanek vseh zainteresovanih, bodočih članov stanovanjske zadruge.

Namen zadruge je, preskrbeti svojim članom cenena in zdrava stanovanja s pomočjo aktivizacije materialnih sredstev in delovne sile posameznega člana, ki si s pomočjo zadruge ustvarja svoje stanovanje in ga v njej upravlja skupno z ostalimi združnimi člani.

Zadruga dviga splošno stanovanjsko raven s tem, da vključuje v svoj delokrog tudi skrb za stanovanjsko opremo in pohištvo ter skrb za postavitve skupnih združnih naprav in ustanov kot otroških jasli, zavetišča, prostorov za

kulturno in družbeno udejstvovanje, telesno-vzgojnih naprav, počitniških domov itd.

Zadruga izvaja stanovanjsko politiko na področju svojega udejstvovanja v skladu s stanovanjsko politiko države in pomaga ljudskim množicam in oblastem pri njihovih naporih za reševanje stanovanjskega vprašanja.

Naloge teh združb bo nabavljati stavbišča ter graditi stanovanjske zgradbe in zgradbe, posvečene združni skupnosti; nakupovati in posredovati pri nakupovanju stanovanjskih zgradb za svoje člane; organizirati nabavo in proizvodnjo gradbenega materiala, stanovanjske opreme in pohištva; oskrbovati stavbne načrte, skice in proračune ter zbirati in zagotavljati finančna sredstva;

Član zadruge more postati vsak državljan, ki je dopolnil 16. leto, če izpol-

njuje pogoje združnih pravil, izvzemši osebe, ki so izgubile državljske pravice.

Prvenstvo za sprejem v članstvo imajo delavci in nameščenci, ki si žele potom zadruge ustvariti svoje stanovanje ali pa zboljšati svoje stanovanjske razmere. Postati pa morajo člani tudi druge osebe.

Da se omogoči čim hitrejša, obsežnejša in cenejša gradnja, morajo postati člani zadruge tudi ljudski odbori, državna in zadruga podjetja, kakor tudi sindikalne organizacije, ki imajo enake pravice in dolžnosti kot drugi člani. O njihovem sprejemu v članstvo odloča upravni odbor.

Več članov zadruge se lahko združi v stanovanjsko družino, ki si potem zgradi skupno stanovanjsko zgradbo, stanovanjski blok ali naselbino. Tem potom bodo prišli člani do cenejših, tako zvanih etažnih stanovanj.

V primeru preselitve člana zadruge, če ta želi obdržati svoje članstvo v zadruzi in svoje v njej pridobljene pravice kljub svoji preselitvi, potem je stvar posebnega dogovora z zadruzo glede nadaljnje uporabe in morebitne najemnine za njegovo stanovanje, če ga prepusti v uporabo zadruzi ali kakemu njenemu članu za določen ali nedoločen čas. Če do takega dogovora ne bi prišlo in če se član tudi ne bi sporazumel s kakim drugim članom zadruge glede prepustitve svojega stanovanja v uporabo, ima zadruza pravico z njegovim stanovanjem po preselitvi svobodno razpolagati in mu v tem primeru obrestuje vloženi gradbeni delež po uradni obrestni meri, ki velja za hranilne vloge proti odpovedi. Ob kasnejšem povratku člana pa je zadruza dolžna izročiti članu na njegovo zahtevo njegovo stanovanje v istem stanju kot ga je prevzela ob njegovi izselitvi in to čim je podana možnost da se stanovanje izprazni.

Višino gradbenega deleža določi skup-

ščina na podlagi gradbenega načrta, proračuna in obračuna in to ločeno za posamezne stanovanjske družine in za posamezne oblike stanovanj.

Gradbeni delež je izražen v denarnem znesku, ki ga člani odplačujejo v obrokih, kakor jih določi upravni odbor v sporazumu s članom. Na račun gradbenega deleža morajo člani prispevati z gradbenim materialom in lastnim delom.

Gradbeni delež prične član lahko vplačevati ob vstopu v zadruzo, mora pa pričeti z odplačevanjem ob svoji vselitvi. Član more vplačati tudi večje zneske naenkrat na račun gradbenega deleža.

Ko je član vplačal svoj gradbeni delež v celoti, plačuje potem samo še na njegovo stanovanje odpadajoče vzdrževalne stroške.

Posebni pravilnik urejuje vprašanje in višino gradbenega deleža pri stanovanjskih zgradbah, ki ostanejo lasti zadruge, in pri zgradbah, posvečenih zadrugi skupnosti.

Lastninski odnosi glede stanovanjskih zgradb so:

zadruga lastnina (zadrugi stanovanjski dom),

lastnina na posameznem stanovanju; lastnina na posamezni stanovanjski zgradbi.

Noben zadrugi ne more dajati kakršnih koli del svojega stanovanja v najem, izvzemši posamezne sobe.

Te stanovanjske zadruge nudijo možnost vsakemu posamezniku, da lahko pride do svoje lastne hiše, oziroma etažnega stanovanja. Krediti za gradnjo teh hiš so predvideni na tridesetletno odplačilo s 3 odst. obrestmi. Člani zadruge so razbremenjeni vseh skrbi v odnosu do kreditnih ustanov in oblasti, ker vse upravne posle vrši upravni odbor zadruge. Stanovanjske zadruge, katerim naša oblast nudi vso pomoč, bodo uspešno rešile pereča stanovanjska vprašanja naših mest.

Očistimo in razkužimo ozimne in jare žitarice

Da osigura povečanje proizvodnje krušnih žit, je izdal Okrožni odbor Celje odredbo o obveznem čiščenju in razkuževanju semena, katero objavljamo v današnji številki.

Da je taka odredba potrebna, nam kažejo izkušnje zadnjih let, zlasti pa ugotovitve pri kmetovalcih, ki semena niti ne čistijo niti ne razkužujejo. Takim vzame čisto zapleveljenost in snetljivost do ene petine in še več pridelka, kar vsekakor predstavlja veliko škodo za naše gospodarstvo.

Zetveni donos ni odvisen samo od obdelave, gnojenja in ugodnega vremena, temveč predvsem tudi od dobrega semena. Že star pregovor pravi: »Kar boš sejal, to boš žel.« Važno je torej, da sejemo, res samo najboljša semena, po možnosti priznanih sort. Da lahko vsakdo pride do dobrega semena, bo stavilo kmetijsko ministrstvo kmetovalcem za odmerjeno ceno večje količine priznane dobrega semena domačega izvora na razpolago. V naprednem kmetijstvu je izmena semena običajna stvar.

Ni pa še dovolj, da je seme po izvoru dobro, temveč mora biti tudi očiščeno vseh primesi, plevela, zdrobljenih in drobnih zakrčljanih zrn. Žito za seme mora biti zdravo, težko, polno in kleno. Le najlepša zrna bodo dala tudi močne in odporne rastline z dobrim donosom. Zato je dolžnost vsakega gospodarja, da da žito, ki ga namerava uporabiti za seme, očistiti na trijer, ker le na ta način bo dosegel manjšo zapleveljenost in boljšo rast.

Enake važnosti je razkuževanje semena proti raznim boleznim žitaric, predvsem snetljivosti in snežni plesnobi.

Spomladi se često pritožujemo, da je naše žito, zlasti rž često tudi pšenica pozebla. Na njivi so nastale precejšnje praznine. V mnogih primerih je povzročila to tako zvana snežna plesen (*Fusarium nivale*). Ta napade usev, ko je isti še pod snegom. Če sneg hitro skopni, jo lahko vidimo na mladih rastlinicah v obliki bele plesnobe. Niso redki primeri, da se mora ravno zaradi te bolezni preorati na spomlad mnogo usevov. Pri rži znaša često tudi do 10 odstotkov površine, ki se mora preorati.

Nič manj nevarna in česta bolezen je tako zvana trda ali smrdljiva snet na pšenici (*Tilletia tritici*). Tudi tu je okuženo že samo zrno. Kal te bolezni se pri mlačvi vgnezdi, predvsem v brazdi zrna in na dlačicah. Ta kal kali istočasno s pšenico in se vzraste v mlado klico pšenice in z njo vred raste dalje. V času tvorbe zrna pa stvori v zrnih v žitu svoja plodna telesca, ki nam zdrobljena dajo smrdljivi prah (po slanikih) rjavo črne barve. Pri mlačvi se razdrobijo in ponovno oprimejo kali bolezni zdravih zrn in s tem povzročajo okuženje za prihodnje leto.

Tej slična je trda snet na ječmenu (*Ustilago hordei*). Poleg po tej pa je ječmen kaj često (včasih do 50 odst.) napaden od tako zvane progavosti listja (*Helminthosporium gramineum*). V maju mesecu opazimo na listju pojav podolgastih svetlozelenih prog, ki preidejo preko bele barve v rjavo, nakar se listje ječmena po dolgem razcefra, rastlina in klas pa zakrčljata.

Oves napada tako zvana prašna snet (*Ustilago avena*) in pa trda snet (*Ustilago laevis*).

Vse tu navedene bolezni se preprečijo z razkuževanjem semena.

V široki praksi uporabljamo razkuževanje z namakanjem odn. škropljenjem žita in pa razkuževanje z zapraševanjem semena.

Namakanje se vrši na ta način, da najprej napravimo raztopino od 100 l vode in 100 gr razkuževalnega preparata Ceresana ali sličnega (Abavit, Germisan itd.) V taki raztopini pustimo žito cca 30 min., da se namaka. Nakar ga vzamemo ven in ga osušimo.

Če nimamo pripravne posode za namakanje, pa napravimo cca 0.5 odstotno raztopino istih razkužil (na 100 lt vode 500 gramov razkužila) ter z zalivalko med mešanjem z lopatami (slično kot pri mešanju betona) škropimo. Za 100 kg žita rabimo blizu 12 lt navedene raztopine.

Ponekod je udomačeno namakanje v raztopini modre galice, vendar to ni priporočljivo, ker močno trpi klijavost semenja.

Češče od namakanja odn. škropljenja se uporablja zapraševanje. Sredstva za to so: Ceretan, Abavit, Germisan, Orto stan itd. Da zaprašimo 100 kg semena, rabimo 200 gr Ceretana (za oves 300 gr). (Zapraševanje se običajno vrši v posebnih bobnih, ki se dajo vrteti. Tak

O gnojenju in uporabi umetnih gnojil

Od drugih umetnih gnojil, ki vsebujejo tudi dušik, so danes v prodaji:

1. nitrofos, s 4 odst dušika in 12 odst. fosforja;

2. nitrofoskal I. z 8 odst. dušika, 6 odst. fosforja in 8 odst. kalija;

3. nitrofoskal II. s 4 odst. dušika, 8 odst. fosforja in 33 odst. apna.

Mešana umetna gnojila so gnojila, v katerih so vse za rastline potrebne hranilne snovi v raznem razmerju in se v tem približujejo naravnim ali popolnim gnojilom (nikakor pa seveda ne morejo nadomestiti v popolnosti naravnih gnojil zaradi svojstev, ki jih ima hlevski gnoj na fizikalne lastnosti zemlje).

Nitrofos uporabljamo predvsem za žita in ajdo. Njegov učinek je najboljši na težki zemlji.

Nitrofoskal I. je zlasti priporočljiv za gnojenje vrtov, umetnih travnikov, sadonosnikov, vinogradov in hmeljnikov.

Nitrofoskal II. trosimo zlasti krompirju, koruzi in travnikom. Vseh teh gnojil trosimo na ha 300 do 400 kg.

Od umetnih gnojil, vsebujočih fosfor, je najbolj razširjen superfosfat, ki vsebuje 15 do 20 odst. fosforja. Izdeluje se iz surovih fosfatov, ki jih kopljejo kot rudo v Floridi, Alžiru, Tunisu in tudi pri nas v Dalmaciji. Surovi fosfati so težko topljivi in počasi učinkujoči. Nasprotno pa je superfosfat hitro učinkujoč zaradi lahke raztopnosti. Zemlja ga dobro vpija in zadržuje njegovo izpiranje. Trosimo ga pred setvijo in ga dobro zmešamo v zemljo. Uporabljamo ga za vse kulture, predvsem pa je priporočljiv za žita, stročnice in detelje. Njegova uporaba je predvsem primerna za boljše težke zemlje, ki imajo v sebi apno, dočim je za vlažne kisle zemlje primernejša Tomaževa žlindra, katere pa danes še ni v prometu. Superfosfata trosimo na ha 300 do 400 kg.

Kalijeva umetna gnojila se izključno uvažajo iz Nemčije, kjer se kopljejo iz

bobni si lahko sami napravimo iz stare karbitne kante ali česa sličnega. Pri razkuževanju vsujemo v boben 50 kg žita in odgovarjajočo množino razkužila in to z vrtenjem mešamo dobrih 5 minut, pač toliko časa, da se razkuževalni prah prime vseh zrn. V kolikor nimamo na razpolago bobnov, lahko to mešanje izvršimo tudi v gostih, za razkuževalni prah neprepustnih vrečah. V ta namen lahko uporabljamo tudi papirnate vreče, kot so n. pr. od umetnega gnoja.

Vsi ti preparati so strupeni, zato razkuženega žita ne smemo več uporabljati za krmo odnosno prehrano.

Stroški za čiščenje in razkužitev so tako malenkostni, da ne bi smelo priti niti eno samo zrno nerazkuženega in neočiščenega semena v zemljo. Smelo lahko trdimo, da marsikateremu kmetu propade zaradi prej navedenih bolezni več pridelka žit, kot pa mu ga n. pr. predpisuje zadnja uredba za obvezno oddajo.

Razkužil je dovolj. Nujno je, da si jih, v kolikor jih seveda še nimajo, vse podeželske zadruge nabavijo dovolj za svoj okoliš (pri Blagovni centrali Naproza, kmetijski odsek Celje).

Iz surovih kalijevih snovi se izdelujejo večodstotna kalijeva gnojila, največ se uporablja 40 odst. kalijeva s.o. Kalijevo sol zemlja absorbira bolje od ošičnih gnojil, a slabše od fosfatnih. Zaradi tega jo smemo trositi na težkih zemljah že jeseni, a na peščenih je boljše šele spomladi. Iz istih razlogov ni donosno gnojenje s kalijem v večjih množinah. Kalij, kakor je že uvodoma rečeno, upliva na tvorbo škroba in sladkorja. Zato bomo gnojili s kalijevimi snovmi predvsem krompirju, pesi, zelenjavi, koristi pa seveda tudi drugim rastlinam.

Mimogrede naj omenim še eno vrsto gnojila, ki se pridobiva doma v gospodinjstvu kot odpadek, t. j. lesni pepel. Zlasti je uvaževanja vreden pepel od bukovih drv, ki vsebujejo okrog 12% kalija, 8% fosforja in 40% apna. Pepel naj bi bil gnojilo predvsem za stročnice in detelje. Veliko manj pa je vreden pepel od premoga, ki pa se da s pridom uporabiti presejan in kompostiran.

Pred vojno so se dobila še razna druga umetna gnojila različne sestave in raznolike vrednosti. Obžalovanja vredno pa je, da nimamo na razpolago Tomaževa žlindre, katera bi predvsem prišla v poštev za gnojenje naših iztrošenih in vlažnih travnikov.

Spredej navedena umetna gnojila nam pripomorejo, da zvišamo in zboljšamo naše kmetijske pridelke, ako jih umemo pravilno uporabljati. Vendar moramo imeti na umu, da se umetna gnojila le dodatek naravnim gnojilom (hlevskemu gnoju) in s pravilnim kombiniranjem drugega z drugim, bomo dosegli zaželjene uspehe.

Pozabiti pa ne smemo tudi, da je poleg razumnega gnojenja za povečanje rastlinske proizvodnje potrebno še zlasti razumno obdelovanje zemlje in izbira dobrih semen, ako so nam sicer dani vsi ostali potrebni naravni pogoji. P. T.

Naprošajo

se vsi sindikati in vsa društva, da na soboto 5. in nedeljo 6. oktobra 1946 ne prirejajo nobenih prireditev, ker prirede celjski tiskarji

TISKARSKI DAN

s tiskarsko razstavo, kulturno prireditvijo, šahovskim dvobojem in fizikalnim sporedom

Vprašanja in odgovori

Ali res lahko nekateri posamezniki (funkcionarji KLO) preprečijo združitve oziroma delajo zapreke pri komasaciji KLO, ker te niso v njihovem interesu? Kako naj si pomagamo proti takim, ki delajo to proti interesu splošnosti?

Ako bi prizadeti navedel kraj, krajevne prilike in iz kakšnega razloga hočejo posamezniki oziroma funkcionarji KLO preprečiti združitve krajev, potem bi nam bilo mogoče podati jasnejši odgovor.

Vsekakor pa se mora KLO pri formiranju novih krajevnih enot opirati pred vsem na željo prebivalstva, ne pa zgolj na želje posameznikov. V nekaterih primerih zastopajo ti ali napačno stališče, ali pa imajo svoje lastne interese bodisi materialnega ali političnega značaja, ne vidijo pa interese skupnosti. Takšni ljudje radi nastopajo kot diktatorji na zborih volivcev in tako čestokrat ne more priti volja ljudstva do izraza.

Ako pa člani KLO, ki so ljudstvu odgovorni za procvit kraja v interesu skupnosti, smatrajo, da je njihovo stališče upravičeno, potem so dolžni, da ljudstvu pravilno prikažejo te razloge.

V skladu s splošnim zakonom o ljudskih odborih je naloga ljudskih odborov, da formirajo take krajevne enote, ki bodo zmoglo svojega gospodarskega in kulturnega razvoja in kjer bo omogočeno celokupnemu prebivalstvu kraja udeležba preko množičnih organizacij OF, raznih komisij in svetov državljanov sodelovati v izgradnji ljudske oblasti pri dvigu življenjskega standarda delovnega ljudstva.

Okrajni ljudski odbori so formirali komisije, katerih naloga je preveriti na terenu težnje ljudstva ter z njimi sporazumno sestaviti predloge za nove upravne enote.

V primeru pa, da bi se nekje ne upštevale težnje prebivalcev, naj se prizadeti obrnejo s pritožbo na okrajni, oziroma okrožni ljudski odbor, ki bo zadevo na licu mesta preiskal in eventualne nepravilnosti popravil.

*

Ko zasledujem v časopisu zakonodajo socialne politike v novi Jugoslaviji, ugotavljam, da je bilo v kratkem času rešeno že ogromno problemov, ki jih protiljudske oblasti v stari Jugoslaviji niso rešile v dobi 25. let.

Tako je z zakonom urejeno vprašanje invalidov iz prejšnjih vojn in iz NOV, vprašanje pokojnine, ter vprašanje podpor žrtvam fašističnega terorja. Sprejet je bil tudi novi zakon o socialnem zavarovanju, ki bo rešil ogromno problemov v naši bodočnosti.

Ker pa je protiljudska oblast stare Jugoslavije ter štiriletna težka vojna zapustila ogromno število nepreskrbljenih ubožcev, za katere mora sedaj skrbeti nova oblast, bi želel pojasniti kako bomo rešili ta problem?

Ugotovili ste, da ima ljudska oblast v novi Jugoslaviji velike težave na polju socialne politike in da je z novo zakonodajo rešenih že mnogo problemov. Oblasti stare Jugoslavije so zapustile žalostno zapuščino na tem polju. Tudi posledice druge svetovne vojne niso šle mimo brez strašnih sledov. Pravilna je torej ugotovitev, da ima naša ljudska oblast pri reševanju takih vprašanj mnogo težav, predvsem pa na področju splošnega socialnega skrbstva. Vendar je naša vlada dala dosedaj že ogromne vsote, da podpre nepreskrbljene. S statutom socialnega fonda OF in ustanovitvijo uprav socialnega fonda OF je dana možnost, da bomo s sodelovanjem najširših ljudskih množic pripomogli k oskrbovanju najpotrebnejših. Po uredbi VLRB o pobiranju prostovoljnih prispevkov so te uprave socialnega fonda OF edino pristojne zbirati prostovoljne prispevke v blagu in denarju za social-

ne namene. Socialno skrbstvo pri ljudskih odborih bo poleg kreditov, ki jih daje naša vlada, dobilo s pobiranjem prispevkov po upravi socialnega fonda OF nov vir dohodkov, ki bodo omogočili dajanje večjih podpor. Tudi uprave socialnega fonda OF in KLO bodo lahko zadržale 20 odst. od vseh prispevkov na njihovem področju in tako pomagale KLO reševati problem socialnih podpor. Tudi okrajni in okrožni LO bo prispev-

Odkritje spomenika 92 žrtvam slovenskih poštarjev v Celju

Tekom štiriletnega okupatorjevega nasilja je padlo v Celju tudi devet poštarjev, katerim so sedaj po osvoboditvi nameravali celjski poštarji postaviti v vestibulu mestne pošte reliefni spomenik. Pri celjski podružnici uslužbencev PTT se je ustanovil odsek, katerega naloga naj bi bila, postaviti ta spomenik. Kmalu se je napravil načrt in proračun, po katerem bi stal relief v poštnem vestibulu okoli 75.000 din. Takoj se je pristopilo k zbiranju prispevkov in res je odsek že koncem februarja leta 1946 zbral to vsoto.

Zvezno tajništvo uslužbencev PTT v Ljubljani je nato izrazilo željo, da bi se v Celju postavil spomenik vsem poštarjem, žrtvam fašističnega nasilja širom Slovenije. Da bi se dostojno počastil spomin tolikih žrtev, se je moral prvotni načrt popolnoma spremeniti. In tako bodo slovenski poštarji 8. septembra odkrili spomenik, ki bo tudi za mesto Celje umetniške vrednosti ter bo tako mesto pridobilo na lepoti.

Jasno je, da so se s tem povečali stroški postavitve spomenika in da je bil prvotni znesek 75.000 din veliko premajhen. Čeprav se je ta znesek delno zmanjšal zaradi lastnih kamnoseških del, je bilo vseeno treba dobiti denar za ostane, ki ga sedaj skušajo poštni uslužbenici kriti z izkupičkom prodaje stenske poštne tarife. To tarifo je sestavilo oseb-

ke, zbrane op upravi socialnega fonda OF dajal onim KLO, ki ne bodo sami v stanju zadostiti vsem potrebam socialnega skrbstva.

Preko množičnih organizacij OF je treba zainteresirati ljudske množice, dvigniti njih socialni čut in prepričani smo, da bomo s takim sodelovanjem uredili tudi to vprašanje oskrbovanja naših najpotrebnejših na pravilen način.

je celjske pošte in vsebuje vse podatke pisemske, blagovne pošte, denarnih pošilk, brzojavnih in telefonskih pristojbin v tuzemskem in inozemskem prometu, kakor tudi važnejše odredbe. Poštna direkcija je to tarifo pregledala, popravili so jo njeni strokovnjaki in sedaj bo služila vsakemu poštnemu nastavljenju kot ročni pripomoček, še bolj pa vsem ustanovam in podjetjem. Ta stenska tarifa bo v kratkem izšla in bo v prodaji pri vseh poštah Slovenije za ceno 10 din.

Sedaj je odsek za postavitve spomenika 92 slovenskim poštarjem zaključil svoje delo v celoti. Delo spomenika se je poverilo kiparju Napotniku. Umetnik je izklesal glavo mučenika v nadnaravni velikosti, ji vdahnil mučeniški izraz. Celotna velikost spomenika bo 230×180×130. V višini pločnika bo položena plošča v velikosti 180×130×15 cm, ki bo imela brušene robove. Nad to ploščo bo druga plošča velikosti 120×100×15 cm. Ta bo iz enakega kamna kot prva, samo da bo cela ploskev brušena. Na tej plošči po stal marmornat podstavek v velikosti 170×33×30 cm. Vsi ti deli bodo iz beljaškega kamna.

Vsa kamnoseška dela, kakor vsa dela pri preurejanju vrtiča, izgotavljajo uslužbenici celjske pošte sami. Levji delež imajo pri tem tovariši Knez Ivan starejši, Pilih Franc in Knez Miroslav.

Iz Oplotnice

Delavci in nameščenci tukajšnje Granitne industrije tekmujejo v disciplini, v vedno boljšem uspehu pri delu, kakor tudi na prosvetnem polju. Od ranega jutra do poznega večera pojejo v kamnolomu kamnoseška kladiva, brnijo stroji, minerji vrtajo in minirajo granit, avtomobili odvažajo material, ki se uporablja za obnavljanje cest po naši domovini. Vidno se kaže, da se produkcija stalno zvišuje, ker delamo res vsi z velikim veseljem in voljo, saj vemo, da nas delo vodi v lepšo in boljše bodočnost v Titovi Jugoslaviji.

Tudi na skupnih sestankih razmišljamo o marsikaterih vprašanjih, notranjih ter tudi zunanje političnih. Tako smo razpravljali o fašističnem režimu v Španiji, o naših dobrovoljcih v

španski vojni, ki so se žrtvovali za pravice delovnega ljudstva ter smo poslali resolucijo z zahtevo, da se general Franco odstrani in da se vzpostavi demokratičen režim.

Poleg tega smo razpravljali o vprašanju Trsta in Julijske krajine, ter smo poslali tov. Kardelj, vodji naše delegacije resolucijo, v kateri odločno zahtevamo, da se Trst in Primorje priključi naši državi.

Naš cilj je in ostane, da delamo tudi v bodoče za procvit naše lepe, na novih temeljih zgrajene domovine, za procvit naše skupnosti, saj se zavedamo, da je oblast v rokah delovnega ljudstva in ne več v rokah male skupine izkoriščevalcev.

Iz Zabukovice

Preteklo nedeljo je bil v dvorani rudniške kantine v Zabukovci zelo dobro obiskan zbor volivcev KLO Zabukovce, na katerem so odborniki podali obračun svojega dela. Zborovanje je vodil tov. Franček, ki je obrazložil pomen pravilne izvršitve davčne dolžnosti. Dejal je, da današnji davek ni več ona stara štibra, ki je nekoč izsesala zadnjo kri iz davkoplačevalca, največkrat iz najmanjšega, najsiromašnejšega, dočim so se je razna kapitalistična podjetja in posamezniki znali spretno izogniti. Današnji davek je ljudski davek, ki se uporablja za državo, ljudstvo, torej za nas davkoplačevalce same. Današnji davek je progresiven in pravično odmerjen. Ogromna večina ljudstva je pravilno razumela smisel davkov in rednega plačevanja, kar dokazujejo zelo dobri procenti plačanih

davkov. Tudi zabukovski davkoplačevalci so se doslej že zelo častno odzvali dolžnosti plačevanja davkov in dosegli pri tem 65%. V kolikor pa nekateri še niso zadovoljili tej svoji dolžnosti, so že na zborovanju sklenili, da bodo to opravili v najkrajšem času, kar dokazuje zavednost davkoplačevalcev tukajšnjega rudarskega revirja.

Referatu tov. Frančeka je sledila diskusija, v kateri so bili razjasnjeni pravilni pojmi davkov in odnos ljudstva do rednega izvrševanja dolžnosti davkoplačevalcev. Kolikor točneje bomo opravljali to dolžnost, toliko izdatnejša bo vsestranska pomoč ljudske oblasti našemu ljudstvu-davkoplačevalcem.

Nato so se vrstila poročila odbornikov KLO o kmetijstvu, socialnem skrbstvu, stanovanjskem problemu in raznih go-

spodarskih vprašanjih. Zlasti je bila uspešna socialna akcija tukajšnjega KLO, pri čemer so izdatno pomagale vse množične organizacije, sindikat in pevsko društvo »Svoboda«.

Potem je tov. Vipotnik Albin-Strgar podal izčrpno poročilo o naši zunanji in notranji politiki. Govornikovemu izvajanju so zborovalci sledili z izrednim zanimanjem.

Parlament zabukovskih volivcev je pokazal, kako živo je zanimanje za delo krajevnega ljudskega odbora, povezano volivcev z našo ljudsko oblastjo, zato pa so bila tudi vsa poročila odbornikov prežeta z uspešnim delom za splošno ljudsko blaginjo.

Žene steklarne Hrast ik napovedujejo tromesečno tekmovanje ženam steklarne Sv. Križ pri Rogški Slatini

Po zaključku prvomajskega tekmovanja smo z zadovoljstvom in ponosom pregledale uspehe, ki smo jih dosegle v času tekmovanja. Ti lepi in nad vse pričakovane doseženi uspehi so vzbudili v nas silo in željo po tekmovanju še naprej, dokler ne bo obnovljena in ustvarjena naša domovina tako, kot si jo želi vsak pošten in zaveden državljan.

Pri tem pa smo sklenile, da tudi na kulturnem polju ne bomo zaostajale za tovarišicami ostalih okrajev. Da dvignemo elan v tekmovanju, smo si sestavile program tekmovanja in pozvale tovarišice steklarne Sv. Križ pri Rogški Slatini, da z nami tekmujejo. Tekmovanje bo trajalo od 1. avgusta do 1. novembra 1946 in obsega naslednje točke:

1. V politični izgradnji: da dvignemo politični nivo žena za 80%.
2. V kulturno-prosvetnem udejstvovanju: ustanovile bomo svoj pevski zbor, svojo igralsko družino in organizirale redna zdravniška predavanja.
3. V udarniškem delu: Naredile bomo za obnovo prostovoljno 550 ur.
4. Žene, ki so zaposlene kot delavke v steklarni Hrastnik, bodo tekmoval v discipliniranosti in vestnosti pri delu: odpravile bodo vse nepotrebne in neopravičene zamude v tovarni in izkoristile vsak čas za vzdrževanje reda in snage.

K cilju nas vodi geslo tovariša maršala Tita: »Od Djevdjelije do Trsta se kaže nezlomljiva volja in vera v lastno ustvarjalno moč. To nam jamči, da bomo izvršili vse naloge, ki stojijo pred nami.«
Žene steklarne Hrastnik.

Gostovanje šoštanjkega ženskega zbora Kajuh na Dobrni

Velik dogodek je bil za Dobrno gostovanje šoštanjkega ženskega pevskega zbora »Kajuh«. V polno zasedeni dvorani se je bogat in pester spored hitro razvijal. Poslušalci so z zadovoljstvom sledili zbornim in solističnim točkam ter vsako posebej nagrajevali s prisrčnim ploskanjem.

S tem koncertom na Dobrni je zbor znova dokazal, da se je lotil, in to uspešno, umetniškega podajanja naše umetne in narodne pesmi. Glasovno in tehnično je zelo dober, za kar ima nedvomno mnogo zasluga tovarišica Trobinoya, ki ta zbor vodi.

Dežurna služba zdravnikov za zavarovance FZSZ pri filiali v Celju
18. avgusta 1946: Dr. J. Čerin,
Celje, Cankarjeva 9

Dežurna služba se prične ob sobotah, oziroma ob dnevu pred praznikom ob 12. uri in traja do ponedeljka, oziroma do dneva po prazniku do 8. ure zjutraj.
Zdravstveno vodstvo.

Pred novo sezono celjskega gledališča

S Kraigherjevo »Školjko« je zaključilo naše gledališče svojo prvo sezono. Uprava je pozvala vse tri režiserje letošnjih predstav, da vsak izmed njih sestavi svoj načrt repertoarja za prihodnjo sezono, iz teh načrtov pa bo uprava izbrala tista dela, ki se ji zde primerna za uprizoritve, upoštevajoč vse okolnosti, ki so merodajne iz umetniškega, političnega in tehničnega ozira.

Tako je uprava Okrožnega ljudskega gledališča v Celju iz predloženih treh načrtov izbrala za bodočo sezono sledeča dela:

1. Slovenska dela: Finžgar: Divji lovec. — Sket: Miklova Zala. — Jurčič-Golja: Deseti brat. — Cankar: Megla. — Hudales: Zelena vrhica. — Kreft: Celjski grofje. — Leskovec: Dva bregova. — 2. Hrvatsko delo: Vojnović: Ekvinokcij. — 3. Srbsko delo: Nušić: Gospa ministrice. — 4. Rusko-sovjetska dela: Gogolj: Ženitev. — Švarkin: Tuje dete. — Švarkin: Izpit za življenje. — Bulgakov: Novi dom. — Leonov: Vdor. — Andrejev: Dnevi našega življenja. — Češko delo: Werner: Na ledeni plošči. — 6. Francosko delo: Moliere: Namisljeni bolnik. — 7. Starogrško delo: Sofoklej: Kralj Edip.

Repertoar vsakega gledališča je izraz hotenja in stremljenja, je zrcalo, v katerem je videti konture naporov in truda gledališkega ansambla v bodoči sezoni, da v okviru repertoarnega načrta skuša doseči cilj, ki si ga je vodstvo gledališča postavilo.

Če pregledamo repertoarni načrt našega gledališča, moramo ugotoviti, da je naš gledališki ansambel postavljen pred težko nalogo. Večina naših igralcev so novinci, mladi ljudje, ki so komaj dorasli šoli, ki so pohajali šolo za časa okupacije in niso imeli prilike, pronikniti v lepoto slovenske besede, ki jim je tako rekoč neznan zgodovina slovenskega kulturnega in političnega življenja, ki jim je nepoznana slovenska literatura,

kar ni nikak čudež, saj je okupator uničil v naših krajih vsako sled po slovenski knjigi in slovenski besedi. Kakor mora je ležala fašistična pest nad slovenskim človekom vsa štiri leta okupacije in v svojem blaznem prepričanju o nadvladi germanske rase, se je vrغل zlasti nad mladino, da ji zastrupi duše in ji vcepi v mlada srca zavest manjvrednosti in zaničevanja do vsega, kar je krivo te manjvrednosti — to je pripadnost narodu, ki je določen samo za hlapčevanje. — To mladino vzgojiti, da vzljubi domačo besedo, da vzljubi in se poglubi v dela velikih pesnikov tistega slovenskega naroda, ki ga je oholi fašizem obsodil na smrt, da vzljubi dušo svojih slovanskih bratov, zlasti svojega velikega ruskega brata, ki je z neizmernimi žrtvami rešil vesoljno človeštvo pogube in mu prinesel svobodo, da vzljubi tudi tiste neslovanske narode, ki so bili prav tako žrtve fašističnega zverstva v teku štiriletne nadčloveške borbe za svobodo in človeško dostojanstvo.

Kar je nas starejših, smo prevzeli nase veliko in odgovorno, pa tudi lepo in vzvišeno nalogo: naše gledališče mora postati na znotraj visoka šola za sodelujočo mladino, na zunaj pa telmač velikih človeških idej, posredovalec lepote slovenske besede in propagator novega reda in nove miselnosti.

Prav ta vzgojni ideal je imela uprava našega gledališča pred očmi, ko je sestavila repertoar za bodočo sezono. Kakor je razvidno iz objavljenega načrta, je največ del iz slovenske (osem) in ruske (šest) literature. V tem dejstvu je zapadna glavna linija našega kulturno-političnega programa.

Oton Župančič je nekoč pisal neznanemu mlademu človeku, ki ga je vlekla nepremagljiva sila k gledališču, a se je zavedal, da nima zadostne jezikovne izobrazbe, pismo, v katerem pravi med drugim: »V slovenščini je shranjena vsa skrb in gorečnost naših reformatorjev,

ves up in strah Prešernov, vsa šegavost mladega Levstika in grčavost njegovih poznejših let, eleganca Stritarjeva, otožnost Gregorčičeva, borbenost in tišina Cankarjeva, jecljanje Aleskandrova, melodioznost Kettejeva. Strune vseh teh morajo brneti v tebi, ako hočeš slovenski besedi dati vso polnost in sočnost pravega občutja. In kadar se organsko pripoji naši duši Shakespeare, bo njegova mogočnost obogatila izrazitost naše besede z novimi toni. — Brez Jurčiča ni Solarja, brez Prešerna ni Cankarja in vsega, kar pri nas poje in toži, upa in se boji. Ako se ni zgnetla vate vsa ta vsebina in ti ni preoblikovala duše iz ozko omejene zasebne individualnosti v vseobsežno slovensko individualnost, dragi bodoči igralec moj, ne boš mogel jokati naših solza, ne bruhati naših kletev; ne boš se po slovensko smejal; tvoj zanos nam bo nabuhla tirada, ki se nam ne bo prijel srca. Tvoj govor bo prazen zvok, ne polna beseda.«

Vsakdo, ki se namerava posvetiti gledališču, bi moral znati te Župančičeve stavke na pamet: v njih je v klasični obliki povedano vse, kar je treba igralcu vedeti o studiju slovenske literarne zgo-

dovine. Vsa njena razdobja od Trubarja do današnjih dni, vse mojstre slovenske besede in njih dela mora poznati in njih lepota mora prekrvasiti njegovo dušo: to je predpogoj za uspešno odersko delovanje slovenskega igralca.

Rekel sem, da smo si nadelj vsi, ki z ljubeznijo sodelujemo pri izgradnji našega gledališča — zlasti mi režiserji — ogromno nalogo in veliko odgovornost. Od nas je odvisno, kako bomo vzbudili v dušah naših mladih igralcev tisti čut spoštovanja pred slovensko besedo, tisto predanost veliki stvari, ki se imenuje gledališka umetnost — skratka vse ono, brez česar nikdo in nikoli ne more postati dober igralec.

Pred začetkom nove sezone je bilo potrebno, da se to poudari. Tako igralci kakor režiserji morajo vedeti, da stoje pred težko in odgovorno nalogo. Le velika ljubezen do slovenske besede in idealna predanost z vsem srcem in z vso dušo velikemu cilju moreta zajamčiti uspeh. Upam, da je tega pri nas vseh dovolj, zato gledam z zaupanjem in optimizmom v bodočnost.

Gradišnik.

Slovenska pesem na Koroškem

Preteklo nedeljo (4. avgusta) je priredilo žensko pevsko društvo »Kajuh« iz Šoštanja v Mežici izredno uspeli koncert. Pevski zbor, ki ga je vodila tov. Trobinova, zasluži za odlično izvajanje najtoplejšo zahvalo in priznanje. Za nas je bil to večer, ki zasluži, da ga ohranimo v najlepšem spominu, saj ni bil le praznik naše lepe slovenske pesmi, ampak še v večji meri se je ta večer utrdila ljubezen in bratstvo med nami vsemi. Prinesle so odlične pevke tega zbora svojo pesem v severni kotiček Slovenije, k nam Korošcem, da nas ravno pesem še tesneje poveže, da nam da upanja, da se nekoč združimo še z onimi brati, ki niso še deležni naše sreče. Na-

ša zmaga ni popolna, dokler ne bo dokončno potrjeno to, kar smo si z našo krvjo priborili in kar nam po naravnih pravicah pripada.

Ko smo po uspelem koncertu še nekoliko časa ostali pri pevkah in v prisrčnem razgovoru izmenjali naše misli, nas je obiskal poslanik ministrstva za ruđe iz Moskve. Nagovoril nas je v ruščini, nakar so mu pevke zapele nekaj ruskih pesmi.

Tako je v prelepi bratski povezavi prehitro minil ta lep večer. Pevke so se odpeljale, a njihov obisk s prekrasnim koncertom bo ostal trajno v našem spominu.

Pregnanec Martin

Stari Martin Klančar je sedel v travi na bregu široke, leno se prelivajoče Morave. Trudno je strmел v njene kalne vode, v nebo nad njo, ki je bilo v septembru enainštiridesetega leta vedro in mirno.

Zdrnil se je, ko je iz bližine, tam od mosta, odjeknila salva iz pušk. Nemci so tam zdaj skoraj vsako jutro streljali Srbe, prignane v mesto iz gozdov, iz vasi. Bili so to partizani, ali pa samo sumljivi ljudje.

»Kaj bo iz tega?« me je zaskrbljeno vprašal, ko sem se mu približal. »Tudi nekaj Slovencev so ponekod že postrelili, pravijo. Jaz s svojimi osemdesetimi leti jim nikakor ne bom mogel pobegniti. Pa naj me ustrelje. Vzeli so mi dom, zemljo, pregnali so me med tuje ljudi, pa naj mi še življenje vzamejo! Toda s kakšno pravico delajo vse to, bi rad vedel.«

Poznal sem njegovo zgodbo, saj sva dospela v Srbijo z istim transportom. Iz Savinjske doline je bil, tam je živel pri starejši hčeri, ki ji je kot vdovec izročil posestvo. Ko je v juniju za nekaj dni obiskal mlajšo hčer, poročeno v mestu, so prišli nekoč Nemci in jo s sinom vred odvedli v Maribor, kjer je bil zaprt že njen mož. Martin Klančar pa je moral tudi z njima, čeprav je bil tu samo na obisku. Ko pa so bili vsi štirje tik pred tem, da iz Maribora krenejo s transportom v Srbijo, pa so iz spreveda poklicali vse tri njegove nazaj v kasarno. Starec je moral zdaj sam v Srbijo, nobeno tarnanje mu ni pomagalo.

Tako je bil zdaj tu brez svojcev. Hranil se je v skupni kuhinji na občinski

stroške s fizičnim, zeljem in plesnivo projo, spal pa je na kupu slame v kolibi pri kmetu na robu mesta.

»Premišljuje. Najboljše bi bilo, da skočim tukajle v Savinjo in se ugonobim, da mi ne bo treba ničesar več premišljevati.«

»Savinja je zdaj pač daleč.«

»No, da, saj res. Voda je pač voda. Seveda je Savinja drugačna, veseleje teče in vsak kamenček vidiš v njej. Tu pa je dno blatno, vse sama rdeča ilovica. Če bi vedel, da bi vojna trajala še celo leto in bi na koncu Hitler zmagal, prav nič ne bi odlašal. Kar takoj bi se spustil v Savinjo, no, v tole Moravo, tako moram reči. Kaj pravite, ali je mogoče, da Nemci dobe to vojno? Kaj ne, da to ni mogoče? Take zverine, ves svet bi raznesle! Vse, prav vse so mi vzeli. Ampak držalo tako ne bo, ne more. Kako bi moglo pri tem ostati? Pri teh krivicah?«

Pokazal je na polja z zrelo koruzo preko reke:

»Saj ne rečem, dobra, lepa zemlja je tu. Kakšna koruza! Kako rodna trta po gričih! Vsega je tu, ali zame ničesar, kar bi me moglo razveseliti. Zato sem se odločil. Domov pojdem zares! Z vlakom, ali pa tudi peš.«

Predočil sem mu množico nevarnosti, ki jim vsem gotovo ne bo mogel ulti. Tu naj bi počakal do konca vojne, Nemci pa sploh ne morejo zmagati, v Rusiji se že vse bolj ustavljajo.

»Préstarec sem, da bi mogel čakati. Ko boste drugi morali bežati v gozdove, ne bom mogel z vami. Tudi puško bi težko nosil. Tu pa ne vzdrižim. Če že umrem, naj umrem v Savinjski dolini. Tam sem

se rodil, tam sem vse življenje z znojem gnojil zemljo, tam imam svoje korenine. Tu sem pa kakor posekano drevo.«

Čez teden dni je stari Martin izginil iz mesta ob Moravi. Govorili so, da je preje prodal svojo drugo obleko in zimsko suknjo, da je zbral denarja za svojo daljno pot domov.

V začetku novembra pa se je nepričakovano vrnil. Pripeljala ga je policija in prepustila občini. V kuhinji sem ga spet zagledal, ko je tresoč se žlico zelenjadne juhe nosil v usta. Bil je šibak, v obraz upadel, krvave oči so mu vročično žarele. Na sebi je imel tujo obleko, premajhno in raztrgano. Kratek, zamazan suknji mu skoro prav nič ni pokrival nekoč belih hlač. Iznad opank so se visoko kazale njegove košene, obrasle noge.

Povedal mi je svojo novo zgodbo.

V Beograd je srečno dospel. V mestu se mu je ponudil neznanec, ki mu je za tisočak preskrbel list papirja, na katerem je bilo s pečatom potrjeno, da se Martin sme vrniti v Slovenijo. Tudi nekim železničarjem in vojakom je dal denarja in je tako dospel že daleč na Hrvasko. Več od polovice pota je imel že za sabo, ko so neki vojaki na vlaku spoznali, da njegovo potno dovoljenje ni veljavno. V Novi Gradiški so ga zvezli z vlaka in odvedli v neko veliko hišo, polno jetnikov, ki so jih večkrat tudi streljali, topli pa vsak dan. Tu so mu iz žepov pobrali vse, seveda tudi uro in denar. Nato so ga vsega ostrigli in poslali na kopanje v neke barake. Moral se je sleči do golega in obesiti vso obleko na neke kline. V kopalnici se je postavil pod curke mrzle vode. Potem se je vrnil v prostor, kjer se je bil slekel, toda niti njegove obleke, niti čevljev

ni bilo več tam. Namesto njih so visele tam cape, ki jih ima zdaj na sebi. Prava sramota! Tako je ostal zdaj, tik pred zimo, brez dobre obleke, brez denarja in ure.

»Umrl bi rad,« je vzdihnil. »Ali pa pojdem še enkrat v Beograd, da tam skočim v Savo. Tam v Savi je tudi nekaj savinjske vode, pa bom v domači vodi laže umrl kot tu v Moravi...«

Samo teden dni je Martin Klančar počival, nato se je skrivaj odpravil v Beograd. Tam je našel nekega znanca, ki mu je pomagal do potnega lista za Ljubljano. Okoli božiča je odpotoval in se na Dolenjskem udinjal pri nekem kmetu, da počaka pomladi, ko krene na Stajersko.

Imel je srečo. Po skritih poteh se je počasi prebijal na sever in je prav za veliko noč prestopil prag svojega starega doma v Savinjski dolini. Nato se je naselil v svoji zidnici sredi samotnega gričevja, kjer je le redkokdaj videl Nemce.

Ko sem lani poizvedoval za njim, so mi povedali, da je bil do kraja dober in zvest. Od vsega svojega je dajal partizanom in daleč v okolici je zbiral zanje, pa tudi sam jim je tovoril v gozdove. Ni bilo v bližini zborovanja Osvobodilne fronte, kjer bi bil manjkal stari Martin. Povsod je nagovarjal mlade ljudi k borbi proti okupatorju.

Zadnja zima pred osvobojenjem Slovenije ga je stisnila. Prehladil se je, ko je v visokem snegu mimo neke nemške postojanke nosil partizanom v hribe važna sporočila.

Ob njegovi smrtni postelji so stali partizani, tudi ob pogrebu so ga spremljali. Zdaj počiva v svoji svobodni zemlji. F. R.

Naša mladina dela in se uči

Letošnjemu letu, zlasti pa poletju, daje svojo značilnost vsestranska velika razgibanost naše zdrave delovne mladine. Ko je bila pokazana nujna potreba nove železniške proge Brčko—Banovići, ji je naša mladina kmalu dala svoje ime »Mladinska proga«, saj je prevzela nase naloge, da jo bo sama zgradila. To delo je sedaj v največjem teku. Mladinske brigade iz vseh delov naše domovine tekmujejo med seboj v uspehu in požrtvovalnosti. Vsaka izmed njih skuša čim več doprinesti k tej svoji prvi večji ustvaritvi te vrste. Ta podjetnost, ustvarjalnost in skupnost kaže izredno moč in zavest naše delovne mladine, ki jo vzgaja še k večji ljubezni do naše nove Jugoslavije in naše dobre družbe. Regulacija Pesnice in druga važna javna dela bodo tudi plod te velike ljubezni naše mladine.

Zdravi, zagoreli in samozavestni se vračajo mladinci in mladinke z dela na kratek oddih, da si nabere še novih moči za novo delo. Ta mladina bo v večji meri spet prišla za knjige. Toda ta delovna mladina, ki gradi in obnavlja našo domovino, je še tudi zaskrbljena. Vojna je osiromašila še bolj njene domove, pa je zato njena pot k nadaljnjemu izobraževanju težavna. Naša ljudska oblast še ne more nuditi tej mladini vsega, kar ji po vsej pravici gre, to je možnosti šolanja vsakemu, ki ima možnosti nadaljnega razvoja. Največje težave pri tem ima mladina, ki je oddaljena od šol, to je kmečka in delavska mladina, to pa je istočasno tista mladina, ki je največ žrtvovala v domovinski vojni in ki tudi danes največ ustvarja. Zato smo dolžni tej mladini pomagati, zato se ustanavljajo dijaški domovi in kuhinje.

V našem okrožju smo v preteklem letu imeli dijaške domove-internate v Celju, Trbovljah in Rogiški Slatini, dijaške kuhinje pa skoro pri vseh šolah. Te ustanove niso bile kos vsem svojim nalogam. Zlasti celjski internat, ki je bil v raznih neprimernih zgradbah, ni mogel zadostiti vsem potrebam revne mladine. V teh počitnicah se zato ureja v Celju nov dijaški dom, ki bo ustrezal svojemu namenu. Prostori dijaških domov v Trbovljah in Rogiški Slatini, ki so primernejši, pa vendar premajhni, bodo morali še nadalje zadoščati tamkajšnjim potrebam. Nujna potreba po novem dijaškem domu se je pokazala v Žalcu, kjer je že do sedaj zaprosilo nad 100 dijakov za oskrbo

v internatu. Veliko razumevanje naše ljudske oblasti za potrebe mladine bo omogočilo ureditev tega doma, čeprav s kratko zakasnitvijo.

Kolikor ni vprašanje dijaških domov pereče pri ostalih srednjih šolah v našem okrožju, še s tem vprašanje naše učeče se mladine ni rešeno. Težava je z vzdrževanjem obstoječih internatov in šolskih kuhinj. Le manjši del dijakov lahko plača celo oskrbovalnino, večji del pa le delno, oziroma ničesar. Zato nastajajo veliki primanjkljaji, ki jim naša proračunska sredstva še niso kos. Pri tem si hočemo v bodoče pomagati s tako zvanimi patronati-varuštvi nad dijaškimi ustanovami. Patronat posameznih ustanov naj prevzamejo naše množične organizacije okoliša šol, ki zbirajo redne podporne v denarju ali živilih in prevzamejo s tem skrb nad posameznimi domovi ali

kuhinjami. Patronat nad internatom v Trbovljah je prevzela sindikalna organizacija in je to vprašanje v našem okrožju najboljše rešila. Nasprotno pa se v Celju v tem ni pokazalo vidnejšega uspeha, kar je v veliko škodo mladine, ki je v Celju največ. Lahko se trdi, da so vprašanje patronatov reševale do sedaj največ organizacije AFZ, dočim so druge organizacije stale bolj ob strani. Zato ni bilo onih uspehov, kot bi morali biti. To skrb nad mladinskimi ustanovami naj torej vodijo vse organizacije z enakim čutom odgovornosti do naše mladine. V Žalcu je AFZ zbrala za konvikt okrog 5000 din rednih mesečnih prispevkov. Kje pa so OF, LMS in sindikati. Vsi skupaj bi nedvomno dosegli mnogo boljši uspeh. In tako je najbrže povsod.

Naše ljudstvo, ki je s svojo požrtvovalnostjo doseglo že toliko lepih uspehov, bo s pravim razumevanjem podprlo tudi našo mladino pri njenem stremljenju, da se čim bolj usposobi za naloge svoje nove domovine.

Šeška mladina si postavlja lastni dom

Nad sto mladih in starih, delavoljnih ljudi se v Šešah pri Sv. Pavlu pripravljajo, da zgradijo dom, kjer jim bo možno prirediti kulturne prireditve.

Kar se je v naši vasi reševalo desetletja, je rešila mladina v kratkem času. Kmalu po osvoboditvi je naša mladina občutila potrebo, da si zgradi svoj dom. Načrt, ki ga je izdelal odbor LMS, je bil tudi pri OF odboru sprejet. Delo, ki si ga je postavila mladina, ni bilo malenkostno. Treba je bilo napeti vse sile, da se je delo pričelo. Volja, ki so jo kazali in ki jo še kažejo mladi ljudje, je res volja udarništva. Očetje in matere so z občudovanjem gledali mladino, ki je odločno prišla za delo.

Začele so se zbirke prostovoljnih prispevkov, prireditve, organiziranje še drugih sovaščanov. Hitro je bila nabrana lepa vsota denarja, namenjena za »Mladinski dom«. Izvolili so gradbeni odbor, v katerem je nekaj članov krajevnega odbora OF. Ta odbor ima skrb za finančne zadeve in za gradnjo samo. Preostalo je še samo vprašanje, kje bo dom stal. To vprašanje pa je rešil tov. Žgank, ki je daroval precejšnjo površino zemlje malo nad vasjo. Poklonitev zemlje je mladina navdušeno sprejela.

Rešeno je bilo vprašanje, ki je zadajalo mladini največ preglavic. Načrt za dom je izdelal tov. Derča. Vse je pripravljeno. Zdaj naša mladina skrbno obravnava na sestankih, kaj je še potrebno, da bo dom čimprej zgrajen. Vedno si zadaje nove naloge.

Tudi pri prostovoljnem delu se izkazuje. Dva naša mladince sta odšla na mladinsko progo Brčko-Banovići, trije pa na regulacijo Pesnice. Sestanki se vršijo točno po dnevnem redu in mladina se jih rada udeležuje.

Prav pošteno bi se zlagal, če bi trdil, da naši pionirji spe. O naših najmlajših govorniki po vsej bližnji okolici. Priredili so že razne prireditve. Čuditi se je njihovi volji in vztrajnosti. Če jim kdo omeni o Mladinskem domu, so vsi navdušeni in z veseljem zatrjujejo, da bodo tudi oni zvesto pomagali pri gradnji doma.

Preteklo nedeljo so pokazali naši pionirji kaj zmorejo. V štirinajstih dneh so se naučili igrati »Pepelka« in več kratkih prizorov, ki odgovarjajo današnjemu času. Da je veliko zanimanje za naše najmlajše, nam jamči obilna udeležba kljub neznosni vročini.

Kumer Drago

Mladina se spominja partizanskih časov

Sestanek vseh sekretarjev LMS-a mestnega področja Žalec. Nove naloge se postavljajo pred našo mladinsko organizacijo. Dela je dosti; toda ali ne bi bilo prav, če bi se mi malo tudi razvedrili in obenem razveselili še nekoga — prebivalce partizanskega kraja Zg. Ponikve v Savinjski dolini.

In sklenili smo soglasno: V nedeljo gremo. Pogovorili smo se o organizaciji izleta. Zdravo in že smo se razšli, veseleč se našega sklepa, pa tudi s strahom v srcu, da nam ne bi mogoče vreme pokvarilo načrta.

Po stari partizanski šegi smo določili »javko« pri Rezmanu, kot se pravi po domače, na Sp. Ponikvi. Krasno jutro je pozdravljalo razgrete obraze delavskih sinov in hčera črnih revirjev Liboj, Zabukovce in se hudobno nasmihalo razigrani mladini Migojnic, Griž, Kasaz, Vrbja, Sv. Petra...

»Na juriš« je odmevalo še daleč preko vasi. Citre, harmonike, kitare in sproščena grla, to so bili naši bakači, mitraljezi in brzostrelke, s katerimi smo zavzemali postojanko.

Polegli smo pod drevjem, naša pesem pa je vse bolj spominjala na pravo brigado, na Tomšičevo in druge. Mnogi so šli obiskat svoje znance.

Ob dveh popoldne smo v gasilnem domu priredili kratek kulturni spored. Tov. Boris in tov. Uranjek sta poudarila pomen trdne povezave med delavcem in kmetom, iznesla današnje naloge naše organizacije ter se dotaknila še niz drugih problemov. V imenu poniške mladine je goste pozdravil sekretar LMS Zg. Ponikve tov. Ivan. Nato so sledile pesmi aktiva Liboj, citre s spremljavo kitare, pa smešen prizor. Tov. Boris je zaigral na harmoniko venček narodnih pesmi. Aktiva Migojnice in Griže sta podala prelepo »Materi padlega partizana«. Vrstile so se zborove pesmi, šaljivi prizori itd. Ob koncu nam je »bataljon« 120 mladincev in mladink skupaj z domačo mladino zapel »Hej Slovani«.

Odhajajoč smo vsi prav globoko občutili, da je ravno povezava delavca in kmeta tisti glavni opornik, na katerem visi naša obnova in ki je bil ključ do zmage v težki štiriletni borbi. Ta ključ ne smemo izgubiti.

V srcu smo obljubili, da še pridemo.

Fizkultura

Zmaga celjskega FD Olimpa nad zagrebško FD Mladostjo v lahki atletiki 98 : 88

Prve stike z bratskimi hrvaškimi fizikulturniki so navezali letos pozimi naši smučarji, z nedeljskimi prireditvami FD Olimpa pa so te stike poglobili še nogometarji in lahkotletci.

Ob krasnem, malo vročem dnevu, so se na stadionu FD Olimpa razvijale lahkotletske panoge v borbi za točke, kar je bilo prvič po svobodi v Celju.

Pred začetkom prireditve je v imenu okrajnega LO Celje-mesto in v imenu FD Olimpa pozdravil goste tovariš predsednik Andrej Svetek, najmlajša tekmovalka pa jim je izročila cvetlice.

Takoj po prvi točki, teku 80 metrov čez ovire za ženske, je prišel v vodstvo FD Olimp. Le enkrat se je po teku 100 metrov za moške posrečilo priti gostom v vodstvo in po teku 5000 metrov za moške izenačiti točke na 33 : 33; od te panoge pa prav do konca je vodil FD Olimp.

Če na kratko pregledamo borbe v posameznih točkah in izide, ki so bili posledica ravno teh borb, vidimo, da so več kot izvrstni. Postavljenih je bilo več najboljših izidov po osvoboditvi v naši

državi in eden nov jugoslovanski rekord.

Tek 80 metrov čez ovire je prinesel prvo dvojno zmago FD Olimpu. Mahkovičeva in Gradišerjeva sta v odličnem slogu pretekli to progo v času 14,0 in 14,1 sekund, ki ju postavlja na drugo, oziroma tretje mesto državne lestvice. V metu diska je presenetil Golc, ki je nepričakovano zasedel drugo mesto z 35,71. Odlični Slanac (FD Mladost) je pretekel 100 m v 11,0 sek., pozneje pa na handicap celo 10,8 sek., kar je najboljši izid po osvoboditvi. Na isti progi je Alma Butja (FD Teharje), ki je tekla izven konkurence, dosegla prav tako najboljši čas po osvoboditvi 13,1 sek., nevarno pa se ji je približala Posinekova (FD Olimp) s časom 13,3 sek. S 170 cm je sigurno zmagal pri skoku v višino Žgalin (FD Olimp), ki je vse višine preskočil v prvem skoku. Tek 5000 metrov je prinesel prvi jugoslovanski rekord v Celju po osvoboditvi: Mihelić (FD Mladost) je z lahkoto in tako rekoč brez konkurence dosegel 15:21,6 minut. Pri skoku v višino za ženske je Ruža Mahkovičeva s 139 cm dosegla prvo mesto in najboljši izid po osvoboditvi. Met krogle za moške je bila zopet razveseljiva točka za domačine. Za zmagovalcem Galinom (FD Mladost), ki je vrgel 12,06 m, se je uvrstil Golc (FD Olimp) z izidom 11,21 m. Skok daljino je zmagal le za dva centimetra Slanac (FD Mla-

dost) pred domačinom Črepinškom, ki je skočil 6,37 m. Odlična Celjanka Slava Deržkova je zmagala v krogli in kopju, kjer je dosegla 34,37 metrov, kar je najboljši izid po osvoboditvi. Črepinšek (FD Olimp) je na 400 metrov zmagal v odličnem času 52,6 sek. Dvojna zmaga Olimpovih žensk pri skoku v daljino je utrdila naskok domačinov: Posinekova je skočila 4,75 metrov in tako pustila za seboj društveno tovarišico za več kot dvajset centimetrov. Moško štafeto 4×100 metrov so zmagali Zagrebčani v času 46,0 sek., žensko pa FD Olimp v času 56,2 sek. S to panogo se je končal dvojni FD Olimp (Celje) : FD Mladost (Zagreb) z izidom 98 : 88 točk v korist FD Olimpa.

FD Celje : FD Borec (Ljubljana) 2 : 0

Za petnajst letnico nastopanja svojega srednjega napadalca Dobrajca je imelo FD Celje v gosteh ljubljanskega FD Borca. Gostje so pokazali precej smiselno igro, vendar so bili vse premalo odločni, dočim je domači napad bil tokrat na mestu ter se je srečanje končalo povsem zaslužno 2 : 0 v korist domačinov.

FD Olimp : FD Oštrc (Zlata, LR Hrvatska) 2 : 0

V nedeljo so igralci FD Oštrca iz Zlatara na Hrvaškem vrnili obisk Celjanov prejšnjo nedeljo v Zlataru. Za tekmo je vladalo precejšnje zanimanje, saj je to bilo prvo nogometno moštvo iz brat-

ske LR Hrvatske, ki je gostovalo po osvoboditvi v našem mestu.

V igri so prevladovali ves čas domačini, ki so postavili končni izid že v prvem polčasu. Gostje so se zelo trudili, da bi dosegli čim tesnejši izid, kar se jim pa spričo tehnično boljše igre FD Olimpa ni posrečilo. Tekma je bila odigrana v bratskem in prijateljskem duhu.

Fiskulturni dan v Kozjem

Kozje je bilo v nedeljo v zastavah. Domače fizikulturno društvo je priredilo nastop, katerega so se v velikem številu udeležila fizikulturna društva iz Šmarja, Rajhenburga in Vidma-Stare vasi. Glavno prireditve, popoldanski nastop, so obiskali predstavniki JA, okrožja in okrajnega OF odbora.

Po govoru tov. Soka, so odigrali himno, nato pa se je pričel fizikulturni nastop. Mladinci, mladinke, člani in članice vseh nastopajočih društev so v prostih vajah in na orodju pokazali plodove svojega urjenja. Na koncu nastopa sta moštvi Vidma in Šmarja prikazali igranje odbojke; srečanje se je končalo 15:3, 15:8 v korist Vidma. Nogometni moštvi FD Šmarja in domačega FD Kozja sta pa odigrali prijateljsko nogometno tekmo, ki se je končala 7:2 (1:1) v korist gostov.

Splošna izobrazba uslužb. Naproze

Poročilo časopisa »Na delo« z dne 10. avgusta t. l. pod istim naslovom ni povsem točno.

Ni resnica, da je bilo na predavanju samo 31 članov; delavski zaupniki so tudi tokrat, kakor vedno, beležili udeležbo.

Da jih na to predavanje ni toliko prišlo, kakor navadno (to je 80%), je krivo dejstvo, ker je tajnica odšla na dopust ter je pred odhodom razposlala obvestila za predavanje, ni pa vzela v obzir, da se je ravno v istem času razdeljevalo blago, ter bi bilo treba zaradi tega predavanje preklicati. Ker pa zato ni bilo več časa, smo odredili, da posetita to predavanje iz vsake poslovalnice najmanj po 2 nameščence, ostali pa morajo delati po poslovalnicah.

Tega dne ob istem času se je vršil tudi informativni sestanek Stanovanjske zadrage v Celju, kamor smo morali tudi poslati svoje delegate.

Tudi ni res, da bi nekdo približno zadel, če bi pribil, da uslužbenci Naproze v Celju verjetno nimajo dovolj zanimanja za politična vprašanja, res pa je, da nismo mogli vseh nameščencev, ki so hoteli prisostvovati ravno temu predavanju tovariša Kleča, pustiti z dela, ker bi to ustvarilo prevelik nered v našem poslovanju.

V dokaz političnega zanimanja naših članov navajamo, da je isto izrazilo željo, da bi tovariš Kleč svoje predavanje ponovil, da bi tudi ostali mogli slišati njegova izvajanja.

Sindikalni odbor zveze delavcev in nameščencev denarnih, združenih in trgovskih podjetij, podružnica št. 3 Celje

Nekaj o prireditvah

Marsikdo se rad pozabava na ta ali drug način. Ves teden živi v tovarni za strojem ali v pisarni za pisalno mizo. Soboto zvečer in nedeljo pa zahteva zase in si želi razvedrila in oddiha. Ljudje gredo na izlete, k sorodnikom na deželo, drugi zopet v kino, gledališče, na fizikalne prireditve, na nogometne tekme, na kulturne priredbe in na razne zabave in veselice.

Preteklo soboto in nedeljo smo imeli kopico takih prireditev, ki so bile dobro obiskane in so lepo uspele v družabnem pogledu za množice in v finančnem za prireditelje. K temu naj pripomnimo, da so take prireditve vsekakor zaželjene in potrebne v razvedrilo in zabavo ljudem. Je pa razlika, kakšen vtis odneseš po zabavi domov. So stvari, na katere bi morali prireditelji polagati pač malo več uvidevnosti in ne stremeti samo in izključno za svojim materialnim dobičkom. Toda tudi v tem primeru se razlikuje prireditev od prireditve. Vzemimo na primer sobotno priredbo sindikalne podružnice Na-Me, ki nam je nudila pester in učinkovito izveden program, lepo dekorirano dvorano, dober plesni jazz, okusno in ceneno jedajočo in pijačo. Z dobrim vinom so bili ljudje tudi zadovoljni. Videlo se je, da prirediteljem — ki vsekakor zaslužijo pohvalo za pošteno uvidevnost in trud — ni šlo izključno za svoj finančni prebitok, ampak da so hoteli s to prireditvijo v vsakem pogledu zadovoljiti posetnike. To se jim je povsem posrečilo. Tudi druge prireditve ta dva dni so v glavnem odgovarjale svojemu namenu: Povezati v družabno celoto ono množico, ki jo poseti. To pa ne moremo reči o prireditvi, ki je bila namenjena v glavnem delovnim množicam in na kateri so bile nekatere stvari prekrepke — na primer vstopnina na plesišče 2 in 5 din za ples, čudovito število praznih srečk pri srečolovu, pri pivu pa krepka mera pen — in, da ne bo več kritik med posetniki, pričakujemo od nadaljnjih prireditev, — če si hočejo zagotoviti dober obisk, seveda — da bodo uvidevnejši do žepa širokih ljudskih množic.

Iz sodišča

Okrajno sodišče v Smarju je obsodilo 25letnega Ignaca Škerbineka na pet let let prisilnega dela z odvzemom prostosti zaradi posilstva 14letne deklice in poskusa posilstva 12letne bosanske sirote.

Navedeni primer kaže, da naša ljudska oblast strogo kaznuje elemente, ki se skušajo izživljati v nemorali in zadržati svojim zavrženim nagonom v času, ko se vse pošteno ljudstvo oklepa resnega dela in hoče iztrebiti iz svoje sredine vse ostanke asocijalnih razvad v svrhu ozdravitve in moralne okrepite našega narodnega organizma.

Ukrepi o zatiranju pijančevanja

V zadnjem času se je zelo razpaslo pijančevanje. Da se nedostojna dejanja, surovo obnašanje in izpadi v pijanosti vsaj do neke mere omeje, je notranji odsek okrajnega odbora Celje-okolica pristopil k izrekanju globe vsem v pijanosti zalotenim osebam, ki so na kakršen koli način žalile druge osebe ter kalile javni red in mir. Danes objavljamo imena in naslove oseb, ki so bile nedavno kaznovane.

Bošnjak Martin, Žalec; Cerovšek Anica, Laško; Čater Ivan, Laško; Vogrinc Rudolf, Lažišče; Lukman Rafko, Levec; Čretnik Franc, Levec; Mlakar Josip, Celje (Kocenova); Praprotnik Avgust, Vransko; Ropas Jože, Vransko; Stolec Franc, Trbovlje; Skalcer Branko, Zagreb (Brozova); Kocman Ivan, Laško; Horjak Franc, Laško; Poljšak Marta, Celje, Kavarna Triglav; Poljšak Olga, Laško; Lakner Jurij, Žalec; Kolenc Peter, Gotovlje; Poteko Jože, Žalec; Osetič Helena, Žalec; Ing. Milivoj Hobenc (šofer, Zabukovca); Rabič Josip, šofer, Ljubljana; Kotar Ivan, Vransko; Hribernik Ivan, Braslovče; Oset Franc, Liboje; Flis Rudolf, Štore; Jus Viktor, Štore; Lešnik Martin, Štore; Lihteneger Antonija, Vransko; Mirnik Franc, Vransko; Riel Mirko, Štore; Smuk Franc, Štore; Stenberger Stanko, Arja vas; Žohar Jurij, Štore; Žohar Viktor, Štore; Skok Anton, Tešova; Orešnik Pavel, Polzela; Zalokar Anton, Laško; Kostanjšek Jurij, Gradišče; Kostanjšek Anton, Gradišče; Rozman Ana, Sp. Rečica; Černe Alojzij, Sp. Rečica; Dolar Jože, Celje.

Globe so odposlane v sklad za vzdrževanje kazenskih zavodov pri Ministrstvu za notranje zadeve v Ljubljani. Prepričani smo, da bodo objave mnogo doprinesle k zbolšanju razmer in k omejitvi pijančevanja.

O lepkih po zidovju mestnih hiš

Po daljšem odmoru preko poletja se pričinja čas vseh mogočih prireditev. Potrebno in zelo pametno od prirediteljev je, če si hočejo zagotoviti zadovoljujoč obisk, da vsako tako prireditev predhodno najavijo z lepaki. Pri tem pa naj končno vendar upoštevajo ono najosnovnejše: Z lepljenjem lepakov po zidovih naj ne kvarijo izgleda mesta. Že nekajkrat smo po časopisju opozarjali prireditelje raznih kulturnih, fizikalnih in zabavnih prireditev, naj ne lepijo lepakov kamor koli, saj za to so tu oglasne deske in tudi izložbe. Toda kljub opozorilom, pozivom in celo odredbi, opažamo čedalje več lepakov na vseh mogočih in nemogočih zidovih privatnih in javnih zgradb. Poslednji čas je, da se v ta namen poslužijo oglasnih desk, ki jih je povsod dovolj. Sicer ne moremo reči, da so iste prazne. Obratno; na njih so pritrjeni po mesec dni stari lepaki, že vsi raztrgani in obledeli. Umestno bi bilo, da se odstranijo vsi preživeli lepaki, a novi naj bi se lepili v nekakem redu, tako da bi ne bil moten estetski pogled na tako desko. Najboljše bi bilo, da bi bil nekdo zato odgovoren, da bodo lepaki povsod tam, kjer jim je mesto.

Izlet sindikata celjskih zdravstvenih ustanov v Rogatec

Sindikata zdravstvenih in socialnih ustanov v Celju bo priredil 18. avgusta 1946 delovni izlet v Rogatec. Sodelovali bodo vsi celjski zdravniki-specijalisti in zdravstveno osebje. Nudili bodo brezplačno zdravniško pomoč, delila pa se bodo tudi brezplačno vsa potrebna zdravila. Sodelovanje je obljubil tudi okrožni in okrajni Rdeči križ, ki bo ob tej priliki nudil siromašnemu prebivalstvu milo, perilo, obleko in živila.

Posebne ekipe bodo pod vodstvom zdravnika-higienika proučevala stanovanjske in higienske prilike in nudile z nasveti in raznovrstnimi sredstvi okoliškemu prebivalstvu takojšnjo pomoč. Upamo, da se bo s tem izletom povežava delovnega ljudstva mesta in vasi še bolj okrepla v prid skupnosti.

Okrožna obrtniška zveza Celje, odsek za obnovo gledališkega poslopja, priredi v nedeljo 1. septembra okrožni obrtniški zlet, združen z večjo prireditvijo. Spored, ki bo naknadno točneje določen, obsega v glavnem: ob 9 zborovanje Okrožne obrtniške zveze; ob 11 promenadni koncert v parku; ob 15 gledališka predstava; po predstavi veselica s trgatvijo grozdja; prosta zabava s plesom; v okviru sporeda se bo priredila »Beneška noč na Savinji«. Za veselični prostor so določeni prostori ženskega kopališča, Savinja in nasproti ležeči levi breg Savinje.

Prireditveni odbor.

Zaradi ugotovitve precejšnje škode na pridelkih žitaric zaradi snetljivosti in zaplevljenosti žit izdaja Okrožni izvršni odbor v Celju v smislu splošnega zakona o ljudskih odborih za dobo 1946-47 naslednjo

o d r e d b o

o obveznem čiščenju in razkužitvi ozimnih in jarih žitaric

1. Vsi kmetovalci celjskega okrožja so dolžni dati pred setvijo očistiti in razkužiti semena žitaric.
2. Okrajnim in krajevnim ljudskim odborom se naroča, da v ta namen mobilizirajo vse razpoložljive žitočistnike (trijerje) in bobne za razkuževanje na svojem področju ter iste pravilno porazdele po svojem teritoriju.
3. Krajevni ljudski odbori morajo organizirati samo čiščenje in razkuževanje, nadzirati istega ter kmetovalce pozvati, da morajo seme žit dati razkužiti in očistiti.
4. Cene čiščenja in razkuževanja naj ne presežajo 50 din za 100 kg.
5. Neizpolnjevanje odredbe v krajih, kjer so za izvrševanje dani pogoji, se bo kaznovalo po zakonu o sabotaži in nedovoljeni špekulaciji.

Okrožni izvršni odbor.

O D R E D B A

o prijavi kmetijskih strojev bivših vojaških zajednic

Na osnovi odloka AVNOJ-a objavljenega v Uradnem listu DFJ št. 2 točka 25, z dne 6. februarja 1945 izdaja okrožni izvršni odbor Celje sledečo

o d r e d b o:

1. Vse fizične in pravne osebe, katere so si v dobi okupacije t. j. od 6. aprila 1941 dalje nabavile, kupile ali prišle na kakršenkoli drug način v posest kmetijskih strojev in orodja vsake vrste, ki izvirajo iz lastništva bivših vaških zajednic (»Dorfgemeinschaften«) odnosno sličnih okupatorjevih ustanov, morajo te stroje in predmete takoj prijaviti KLO. Vsi ti stroji in predmeti pridejo po zgoraj navedenem odloku AVNOJ-a v last države.
2. Za prevzem istih je pri okrožnem LO Celje sestavljena komisija, katere naloga je vse stroje in orodja, prilaščene ali kupljene od navedenih okupatorjevih ustanov, prevzeti in jih dati skupnosti v uporabo.
3. Krajevni ljudski odbori morajo navedene prijave zbrati najkasneje do 30.

avgusta t. l. ter pravočasno prebivalstvo po krajevno običajnem načinu z odredbo seznaniti.

4. Izostanek prijave in prekršek te odredbe se bo kaznoval po zakonu o nedopustni špekulaciji in sabotaži.

5. Za člane prevzemne komisije se postavljajo: okrožni poverjenik za kmetijstvo Šmon Franc; pomočnik upravnika »Ustroj« Celje Gabrovšek Jožef; za vsak okraj pa še: okrajni kmetijski referent, okrajni poverjenik za narodno imovino.

Celje dne 7. avgusta 1946.

Okrožni ljudski odbor Celje

VINKO MÜDERNDORFER mlajši dentist v Celju

sprejema stranke vsako popoldne od 14. do 18. ure na Jožefovem hribu, — Plečnikova ulica 12.

Advokat

Dr. ALOJZ GORIČAN

ima odvetniško pisarno v Frankopanski ulici 3, I. nadstropje

VSEM DRUŠTVOM!

Društva in ustanove, ki reflektirajo na prostore v »Domu Osobodilne fronte« (bivši Celjski dom), naj to sporoče Okrožnemu odboru OF, propagandni komisiji.

LESNI ODPADKI

bukovi in hrastovi, za kurjavo, v prosti prodaji po 180 din za en prostorni meter franko skladišče, dnevno od 8. do 12. Sodarstvo Medlog.

ŽAGOVINO

1 voz do 2 kub. metra za ceno 120 din, 1 voz 2 do 3 kub. metre za ceno 150 din, franko skladišče, dobite pri Sodarstvu v Medlogu, dnevno od 8. do 12.

MODNO KROJAŠTVO

FRANJO PEŠEC

Celje
Kidričeva 2 b
Tel. 59

Slaščičarna

REBEVŠEK vdova
CELJE, Tomšičev trg 1

nudi vsak dan svež sladoled in pecivo

Otrake

slikamo samo ob petkih pop.

Foto Pelikan

2-2

Celje

Vozove

z gumami in železnimi obroči od 2 in pol do 5 ton nosilnosti prodaja mlin Franc MAJDIČ, Vir pri Domžalah.

6-5